

Jacobusbeeld in Santa Marta de Tera. Foto: Tieleke Huijbers

Een nieuwe of een doorgaande weg?

Veertig dagen op de Via de la Plata

Monika Rietveld

De Via de la Plata (Zilverroute) is een van de mooiste Jacobusroutes in Spanje. De weg voert onder andere door het verlaten landschap van de Extremadura. Voor Monika Rietveld wordt het een reis van inspirerende ontmoetingen en eenzame confrontaties.

Lopen van Sevilla naar Santiago de Compostela over de Via de la Plata; een route van ongeveer 1.000 kilometer. Santiago de Compostela; deze bedevaartplaats is mij niet onbekend omdat ik daar drie jaar geleden vanuit Nederland naar toe liep. Mijn verlangen om weer een langere periode achter elkaar te lopen, met mijn rugzak te gaan door de stilte van de natuur, werd gecombineerd met een ander doel. Ik wil mij laten sponsoren voor het project waar ik later dit jaar drie maanden voor ga werken: een ziekenhuis in Zuid-Afrika waar palliatieve zorg wordt geboden aan aidspatiënten (voor meer informatie zie www.monikarietveld.helptmee.nl).

Nieuw terrein

21 maart, Goede Vrijdag, vertrok ik met mijn dochter naar Sevilla om daar nog een deel mee te maken van de *Semana Santa*, de Goede Week. Elk jaar trekken in deze week processies door de stad met *pasos*: tableaus waarop levensgroot het lijden van Jezus en de Heilige Maagd Maria wordt uitgebeeld. Het is indrukwekkend zoals deze pasos door de stad gedragen worden. De toeschouwers worden, naarmate de paso dichterbij nadert, steeds stiller. De stoet gaat maar langzaam voorbij, de pasos zijn zwaar om te dragen en het is een eer als je hierbij mag helpen dragen. Bij het wisselen van de dragers kun je zien hoe zwaar zij het hebben gehad: bezweet komen zij onder de paso vandaan.

24 maart, tweede paasdag, is er het afscheid van mijn dochter, altijd weer even een moeilijk moment. Mijn dochter vliegt weer terug naar Nederland en ik ga lopen. Zo'n 1.000 kilometer uitgestrekt land ligt voor me, zes à zeven weken van onbeschreven dagen, nieuwe ontmoetingen en een ontluikende natuur. Het voelt onwennig. Het onbekende terrein, hoe zal de route bewegwijzerd zijn, zal ik het goed weten te vinden, hoe zal ik me redden met de taal? Het lopen met mijn rugzak voelt vertrouwd, met alleen de natuur om mij heen. Aan de ene kant is het allemaal weer nieuw, aan de andere kant voelt het aan als een doorgaande weg van de tocht van drie jaar geleden.

Het landschap bestaat grotendeels uit uitgestrekte, glooiende landschappen. De route voert door de Extremadura over brede paden die al eeuwenlang voor veekuddes gebruikt worden. Af en toe zijn er stukken met steile klimmetjes die pittiger zijn om te lopen, en bergachtige stukken tot 1.500 meter. Op het eerste en laatste deel van de route zag ik prachtige bloeiende planten en struiken en trof ik zeer goed weer. Tijdens het middendeel was het vooral 's ochtends koud en viel er af en toe regen. Ook stond er veel wind en viel er op een ochtend zelfs sneeuw, ongeveer tien centimeter.

Ontmoetingen

Langs de route staan er speciale pelgrimsherbergen. Helaas zijn de meeste op het eerste deel van de route gesloten. De staat sponsort deze herbergen niet, dit in tegenstelling tot de herbergen op de Camino Francés. Het aantal pelgrims dat hier per jaar overnacht, en dus betaalt, is te weinig om er een beheerder voor aan te stellen. De eerste week ben ik dus

vooral aangewezen op *hostals*. Duurder om te overnachten, en ook eenzamer. Gelukkig zijn na 240 kilometer en 9 dagen lopen bijna alle pelgrimsherbergen open.

Dit brengt ook een stukje gezelligheid met zich mee. In de herbergen ontmoet je andere pelgrims. Het aantal mensen dat deze route loopt is relatief klein en contacten zijn daarom al gauw intens. Zo ontmoet ik Bernard, een Duitser; hij fietst 10 kilometer naast mij mee. Het gesprek gaat al snel de diepte in: over een stukgelopen huwelijk; over strijd met het geloof na vervelende ervaringen in zijn opvoeding door de nonnen. Hij geeft aan dat in veel Duitse huwelijken problemen zijn door de oorlogservaringen. Mannen kwamen als verliezers terug uit de oorlog en dit voelde tegenover het thuisfront als gezichtsverlies. De vrouwen hadden hun eigen strijd gestreden en konden zich zonder hun mannen prima redden. Dit had zijn invloed op de generatie die na de oorlog opgroeide. Mannen en vrouwen zijn nog steeds op zoek naar hun verhouding tot elkaar.

Louise, een Canadese vrouw van rond de dertig jaar, heeft beide ouders verloren. Ze had een drukke en intensieve baan maar ze kwam erachter dat het leven meer te bieden heeft. Ze nam een *sabbatical* van een jaar en tijdens deze camino heeft ze zichzelf, naar eigen zeggen, laagje voor laagje afgepeld. Ze vertelt erg geïnteresseerd te zijn in de mystiek en vraagt me of ik het werk van de Perzische mysticus en dichter Mohamed Jalal ad-Din Rumi ken. Zo komen we in gesprek over het soefisme.

Met Jean, *mi padre del camino*, een zeventiger uit Frankrijk, trek ik tweeënhalve week op. Na elkaar een aantal dagen achter elkaar ontmoet te hebben, krijg ik problemen met de spieren en pezen in mijn benen. Hij neemt me op sleep-

touw. Ook met hem voer ik intense gesprekken over het geloof. Zijn vrouw verwijt hem dat hij te vrij in zijn denken is geworden; ze zijn elkaar op dit gebied ontgroeid. Door een hartinfarct heeft hij een hersenbeschadiging opgelopen waardoor hij moeilijk op woorden kan komen. Voor hem heb ik veel moeten tolken, van Frans naar Spaans en weer terug.

Van Paco en Rosa, een Spaans echtpaar, leer ik veel bij over de Spaanse taal. Zij vertellen veel over Spanje en de gewoonten van zijn inwoners, en welke gerechten uit de streek zijn. Het is altijd leuk die te eten, maar ze zijn niet altijd even lekker. Rosa neemt de tijd om de dingen in zo eenvoudig mogelijk Spaans uit te leggen. Met Paco heb ik ook hele gesprekken over het geloof.

Als ik daar nu aan terug-

denk, vraag ik me af hoe ik deze gesprekken, soms zo diepgaand, in het Frans en het Spaans zo goed heb kunnen volgen en mezelf heb kunnen uitdrukken.

Dit soort ontmoetingen, de intimiteit van dit soort gesprekken, brengen je terug naar jezelf omdat ze gaan over de kern van het leven. Je wordt verplicht om te kijken waar je zelf staat en dat kan soms heel confronterend zijn. Ik dacht ruim- en breeddenkend te zijn naar anderen; vrijheid naar anderen te bieden. Ik ontdekte dit naar mezelf toe lang niet altijd te zijn en stelde mijzelf de vraag: als ik dat naar mezelf toe niet kan zijn, kan ik dit in diepste wezen dan naar de ander wel zijn? Het is fijn om de ander behulpzaam te kunnen en mogen zijn. Maar op het moment dat het mij even niet lekker gaat, zoals met de spieren en pezen in mijn benen, is het moeilijk om de hulp van de ander te accepteren. Ik ben iemand van 'zelf doen'. Hoe arrogant is het om die hulp niet te willen én kunnen accepteren? In de uitgestrektheid van het landschap, lange tijd teruggeworpen

**'Mijn hart gaat open
als ik hier loop,
hoog in de bergen.'**

zijn op jezelf, krijg je de tijd om hiermee bezig te gaan en deze confrontatie met jezelf aan te gaan.

Veertig dagen

In Astorga sluit de route aan op de Camino Francés. Heel veel pelgrims hier op de route, je bent hier meteen weer anoniem tussen die vele anderen. Sommigen zie ik kortere tijd regelmatig achter elkaar; anderen kom ik tot in Santiago geregeld tegen. De contacten zijn hier toch oppervlakkiger dan op het eerdere stuk, de intimiteit in de gesprekken is niet meer als eerder. Door de drukte om me heen lijkt het of de buitenwereld weer veel meer binnenkomt. Altijd loopt er wel een pelgrim in mijn buurt: gezellig, maar het leidt af.

De natuur is op dit stuk zo geweldig mooi: bergachtig, soms grillig dan weer lieflijk; kleine dorpjes en berghellingen vol bloeiende brom en heide. Mijn hart gaat open als ik hier loop, hoog in de bergen. Een loflied rijst op, iedere dag opnieuw, en ik ben dankbaar hier te mogen zijn.

Cruz de Ferro: het ijzeren pelgrimskruis. Een hoogtepunt op de camino en ook ongeveer het hoogste punt ervan. Een grote berg stenen met daarboven het ijzeren kruis. Pelgrims nemen, vaak al van huis, een steentje mee om hier achter te laten en zich zo symbolisch van hun last te bevrijden. Op mijn vorige tocht nam ook ik een steentje mee, zwaar beladen. Ik liet het achter. Dit maal heb ik geen steentje meegenomen. Geen zware last, ik ging licht op pad.

Ik heb veel plezier met een groep Spaanse mannen die ik onderweg regelmatig tegenkom en waar ik een aantal keren mee pauzeer. Dat betekent dus 's ochtends om 10 uur al aan de wijn zitten met brood en spek, tomaat en olijfolie. Hun motto is *pan y vino es el camino*. Van hen neem ik in Santiago warm afscheid.

Foto: Monika Rietveld

2 mei, aankomst in Santiago de Compostela. Veertig dagen gelopen, veertig dagen teruggetrokken uit de 'gewone' wereld. Enkele dagen voor ik Santiago binnen zou lopen realiseerde ik me dat ik precies veertig dagen onderweg zou zijn. De voorbereidingstijd naar Pasen toe duurt veertig dagen; tussen Pasen en Hemelvaartsdag zitten veertig dagen. Mozes trok met het volk van Israël veertig jaar door de woestijn; Elia en Jezus trokken zich veertig dagen terug in de woestijn. Mooi om in deze symboliek het veertig dagen lopen en het me terugtrekken uit de 'gewone' wereld te zien.

De ingeslagen weg

Op mijn vorige tocht onderhield ik summier contact met het thuisfront. Het was een tocht naar binnen, volledige inkeer. Na vijf moeilijke jaren had ik deze tocht nodig om mijzelf te hervinden, terug te komen bij mijzelf. Weer te leren leven. Na aankomst in Santiago verlangde ik er nog niet naar om weer naar huis terug te keren, ik wilde eigenlijk het liefst door

blijven lopen. Dit keer is het fijn om mijn ervaringen met het thuisfront te delen, in een iets minder beperkte kring, met mensen die dicht bij me staan. Onderweg, in de vele dorpjes, heb ik vaak de mogelijkheid om in een *casa cultura* een computer te gebruiken, even te e-mailen en mijn *weblog* bij te houden. Dit keer is het ook fijn om weer naar huis te gaan. Niet naar mijn materiële huis, maar naar alles en iedereen waar ik mij mee verbonden voel in mijn huidige leven. Vorige keer heeft het een paar maanden geduurd voor ik me weer thuis voelde. Net zoals het weer terugkeren op de camino aanvoelde als een doorgaande weg op de camino van drie jaar geleden, voelt ook nu het weer thuis zijn goed. Ook dit voelt als een doorgaan op de weg die ik ben ingeslagen.

De weg die ik liep, de Via de la Plata, was geen nieuwe weg maar een doorgaande weg. En welke weg ik ook ga, of het de camino is of de weg in mijn leven thuis of nog weer een andere weg, het is gewoon éénzelfde weg die doorloopt. ●

Advertentie

<p>Geografische Boekhandel Pied à Terre Overtoom 135-137 1054 HG Amsterdam Tel. 020 627 44 55 E: info@piedaterre.nl</p>		<p>Een geslaagde vakantie of weekendje weg begint bij Reisboekhandel Pied à Terre. Kijk ook even op onze websites: www.jvw.nl en www.piedaterre.nl</p>
--	---	---